

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ЕЛЕКТРОМОНТАЖНОЇ ПРАКТИКИ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«МОНТАЖ, ЕКСПЛУАТАЦІЯ ТА РЕМОНТ
ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ТА ОБЛАДНАННЯ
СИСТЕМ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ У ГМК»**

Затверджено на засіданні циклової
комісії з гірництва та електроінженерії
Протокол № 15 від 19.03.2026 р.

Запоріжжя 2026

Укладачі:

Шрамко Юрій Юрійович., канд. техн. наук, викладач, циклової комісії з гірництва та електроінженерії

Рухлов Артем Володимирович канд. техн. наук, доцент, викладач циклової комісії з гірництва та електроінженерії

Рецензент:

спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист, заступник директора
з навчальної роботи Придніпровського
металургійного фахового коледжу

Ірина Дроздова

УЗГОДЖЕНО:

Відповідальна за освітню програму
«Монтаж, експлуатація та ремонт
електромеханічного обладнання
та обладнання систем
електропостачання у ГМК»

Юрій Шрамко

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Голова циклової комісії з
гірництва та електроінженерії

Світлана Сахно

Керівник департаменту
фахової передвищої освіти

Світлана КОНТУРОВА

ЗМІСТ

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ	4
2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ.....	9
2.1 Бази практики та матеріально-технічне забезпечення проходження практики	9
2.2 Керівництво практикою	10
2.3 ЗМІСТ ПРАКТИКИ	11
3 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....	14
4 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ.....	17
4.1 Загальні підходи. Академічний плагіат.....	17
4.2 Політика використання технології генеративного штучного інтелекту в звітах з практик.....	23
5 КОНТРОЛЬ І ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ	25
5.1 Форми і методи контролю	25
5.2 Критерії оцінювання проходження практики.....	25
5.3 Порядок оскарження результатів	28
6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	29
ДОДАТОК А.....	30
Приклад оформлення титульної сторінки звіту з практики.....	30
ДОДАТОК Б.....	31
Приклад індивідуального завдання	31
ДОДАТОК В.....	33
Шаблон щоденника з практики	33

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Робоча програма електромонтажної практики за освітньо-професійною програмою "Монтаж, експлуатація та ремонт електромеханічного обладнання та обладнання систем електропостачання у ГМК" » розроблена на підставі: Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти» (Наказ МОН України від 02.05.2023 р. № 510), нормативним документом Міністерства освіти і науки України щодо практики здобувачів передвищої освіти, Положення про практичну підготовку здобувачів освіти ТОВ «Технічний університет «Метінвест Політехніка» №12.1/16.02.2023, Положенням про організацію освітнього процесу у ТОВ «Технічний університет «Метінвест Політехніка», освітньо-професійною програмою та навчальним планом освітньо-професійної програми, освітньо-професійної програми «Монтаж, експлуатація та ремонт електромеханічного обладнання та обладнання систем електропостачання у ГМК»

Мета практики. Формування у здобувачів освіти рівня передвищої освіти первинних професійних компетентностей з виконання електромонтажних робіт у електричних мережах та електроустановках напругою до 1000 В, а також набуття практичних навичок монтажу, підключення, перевірки та налагодження елементів електромеханічного обладнання відповідно до вимог чинних нормативно-технічних документів, підготовка здобувачів освіти до подальшого опанування дисциплін професійного циклу, виконання навчальних і виробничих практик, а також до здійснення професійної діяльності з монтажу, експлуатації, технічного обслуговування та ремонту електромеханічного обладнання і систем електропостачання.в умовах виробничих потужностей підприємств-баз практики.

Завдання практики:

- забезпечення набуття здобувачами освіти знань про будову, принципи роботи та призначення електричних мереж, електроустановок, електромонтажних виробів, апаратури захисту й керування, що застосовуються під час монтажу та експлуатації електромеханічного обладнання;

- формування вмінь читати та інтерпретувати принципові й монтажні електричні схеми, умовні графічні позначення, технічну та проектну документацію, необхідну для виконання електромонтажних робіт;

- набуття практичних навичок підготовки кабельно-провідникової продукції до монтажу, виконання електричних з'єднань, обтискання, маркування провідників, а також монтажу відкритих і прихованих електропроводок;

- формування вмінь виконувати монтаж і підключення електроустановчих виробів, освітлювальних та розеткових мереж,

силових кіл, апаратів захисту і заземлювальних пристроїв з дотриманням вимог ПУЕ та інших нормативно-технічних документів;

- набуття навичок виконання електричних вимірювань і перевірок (контроль цілісності кіл, вимірювання опору ізоляції, перевірка наявності та правильності заземлення), аналізу результатів вимірювань і оцінювання технічного стану змонтованих електроустановок;

- розвиток здатності виявляти типові помилки та недоліки електромонтажу, визначати причини їх виникнення та здійснювати коригувальні дії з дотриманням вимог безпеки;

- формування навичок організації власної професійної діяльності, раціонального використання інструменту й матеріалів, дотримання виробничої дисципліни, вимог охорони праці, електробезпеки та пожежної безпеки;

- забезпечення здатності систематизувати результати виконаних електромонтажних робіт, оформлювати щоденник і звіт з практики відповідно до встановлених вимог, презентувати результати практичної діяльності та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Програмні результати практики. Проходження **електромонтажної практики** забезпечує формування та перевірку здатності здобувачів освіти застосовувати набуті знання, уміння та навички для виконання типових електромонтажних, налагоджувальних і перевірочних робіт у електричних мережах та електроустановках напругою до 1000 В у складі електромеханічних систем гірничо-металургійного комплексу.

У результаті проходження практики здобувач освіти повинен продемонструвати здатність:

- Розуміти предметну область електромонтажних робіт і професійну діяльність електромонтера, орієнтуватися в структурі електричних мереж, електроустановок та електромеханічного обладнання, що застосовується у виробничих умовах.

- Застосовувати практичні навички та методи фундаментальних наук для виконання електромонтажних робіт, аналізу електричних схем, режимів роботи електроустановок і електроприводів.

- Читати, аналізувати та використовувати електричні принципові й монтажні схеми, технічну, експлуатаційну та нормативну документацію під час підготовки та виконання електромонтажних робіт.

- Виконувати монтаж, підключення, налагодження та первинне випробування електропроводок, освітлювальних і силових мереж, апаратури захисту, електроустановчих виробів та елементів електропривода відповідно до вимог нормативно-технічних документів.

- Виконувати електротехнічні та спеціальні вимірювання, використовувати вимірювальні прилади для контролю цілісності електричних кіл, опору ізоляції та правильності заземлення, аналізувати отримані результати.

- Оцінювати технічний стан електротехнічного та електромеханічного обладнання, виявляти типові помилки й дефекти електромонтажу, визначати причини їх виникнення та пропонувати заходи щодо усунення в межах своєї компетенції.

- Дотримуватися вимог охорони праці, електробезпеки, пожежної безпеки та виробничої санітарії, застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту під час виконання електромонтажних робіт.

- Працювати індивідуально та в команді, ефективно взаємодіяти з наставниками та іншими учасниками виробничого процесу під час виконання електромонтажних робіт.

- Застосовувати інформаційні та комунікаційні технології, а також спеціальне програмне й апаратне забезпечення для пошуку інформації, оформлення технічної документації, звітів і результатів електричних вимірювань.

- Спілкуватися державною мовою усно та письмово, коректно оформлювати звітну документацію з електромонтажної практики, аргументовано презентувати результати виконаних робіт і захищати звіт.

Програмні результати вивчення освітнього компоненту відповідають компетентностям та програмним результатам, визначеним освітньою програмою

Компетентності:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

СК1. Здатність використовувати практичні навички та методи фундаментальних наук в професійній діяльності.

СК2. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом електричної енергії, роботою електричних систем і мереж, електричної частини станцій і підстанцій та техніки високих напруг.

СК3. Здатність виконувати та оцінювати електротехнічні та спеціальні вимірювання, орієнтуватися у роботі електричних приладів, пристроїв автоматичного керування, релейного захисту, систем автоматики і мікропроцесорної техніки.

СК4. Здатність володіти основами теорії та практично застосовувати електричні машини і апарати.

СК5. Здатність здійснювати раціональний вибір елементів електротехнічного та електромеханічного обладнання, пов'язаного з

роботою електропривода.

СК6. Здатність вибирати електротехнологічне обладнання і системи електричного освітлення та опромінення.

СК7. Здатність орієнтуватися в технологічних процесах і обладнанні, вибирати електроустаткування та відповідні системи керування.

СК8. Здатність виконувати професійні обов'язки із дотриманням вимог правил охорони праці та безпеки життєдіяльності, електробезпеки, виробничої санітарії та охорони навколишнього середовища.

СК13. Здатність забезпечувати ефективне проведення робіт, технічного обслуговування та ремонту гірничого, металургійного електроенергетичного, електротехнічного, електромеханічного обладнання та автоматичних пристроїв.

Програмні результати навчання:

РН1 Застосовувати в професійній діяльності знання з фундаментальних і прикладних наук.

РН2 Спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

РН3 Спілкуватися іноземною мовою усно і письмово для обговорення професійних питань, пошуку необхідної інформації з питань енергетики.

РН5 Працювати самостійно та в команді.

РН7 Розв'язувати типові задачі в електроенергетиці за допомогою сучасних

методик і обладнання.

РН10 Знати процес виробництва, передачі та розподілу електричної енергії, основи

теорії високих напруг, описувати роботу електричних систем та мереж для вибору

та експлуатації електрообладнання електричних частин станцій і підстанцій.

РН11 Виконувати та оцінювати електротехнічні та спеціальні вимірювання, орієнтуватися у роботі електронних приладів, пристроїв автоматичного керування, релейного захисту, систем автоматики і мікропроцесорної техніки.

РН12 Знати принцип роботи електричних машин, апаратів, трансформаторів, електротехнічних установок та застосовувати їх в професійній діяльності.

РН13 Обирати елементи електроприводів, мікропроцесорної техніки, пристроїв автоматичного керування, релейного захисту.

РН14 Обирати і розраховувати освітлювальні та опромінювальні установки, вирішувати технічні задачі в області застосування електротехнологічних установок.

РН15 Застосовувати технологічні процеси та обладнання об'єктів

електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, здійснювати вибір електроустаткування та відповідних систем керування до нього.

PH16 Використовувати спеціалізовані знання, уміння та навички для організації роботи відповідно до вимог електробезпеки, охорони праці та безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії, охорони довкілля для об'єктів електроенергетики, електротехніки та електромеханіки.

PH22. Оцінювати технічний стан гірничого обладнання, інструментів, матеріалів, застосовувати сучасні методи обслуговування та ремонту гірничого, металургійного електромеханічного обладнання та автоматичних пристроїв.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

2.1 Бази практики та матеріально-технічне забезпечення проходження практики

Для проходження електромонтажної практики, згідно з ПОЛОЖЕННЯ про практичну підготовку здобувачів освіти у ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», в установи та організації, які повною мірою забезпечують виконання програми практики та які відповідають основним вимогам: дотримання законодавства про працю та охорону праці, наявність сучасного рівня здійснення професійної діяльності, здатність забезпечити послідовність проведення практики та надання необхідної інформації для виконання завдань практики., зокрема, підприємства, що входять до Групи Метінвест(зокрема ПрАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ», ПрАТ «Центральний ГЗК», ПрАТ «ІНГЗК», ПрАТ «Північний ГЗК», ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», ТОВ «ПІВДЕНКОКС», ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ»), з використанням їх навчальних центрів, навчально-виробничих майстерень, полігонів, а також структурні підрозділи Університету

Визначення **баз практики** здійснюється цикловою комісією з гірництва та електроінженерії на основі прямих договорів із підприємствами, організаціями, установами, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності з урахуванням можливості майбутнього працевлаштування здобувачів.

При підготовці здобувачів освіти, які навчаються на основі договорів, що фінансуються за рахунок коштів юридичних осіб будь-якої форми власності, бази практики надаються юридичними особами з урахуванням особливостей профілю їх роботи. А у разі відсутності такої можливості – здобувач має право самостійно обрати базу практики за узгодженням з цикловою комісією з гірництва та електроінженерії.

Здобувач освіти, який навчається за рахунок коштів фізичних осіб, має право самостійно обрати базу практики та оформити договір з базою практики за умови, що вибір бази практики узгоджено з цикловою комісією з гірництва та електроінженерії та гарантом ОПП. Якщо здобувач освіти, який навчається за рахунок коштів фізичних осіб не обирає базу практики самостійно, то Університет направляє здобувача освіти на базу практики, яка визначається рішенням циклової комісії з гірництва та електроінженерії та відповідальним за ОПП. Після підтвердження можливості проходження практики здобувачем освіти на запропонованій базі практики структурний підрозділ, що відповідає за організацію практик укладає договір про проведення практики.

2.2 Керівництво практикою

Відповідальним за проведення практики в цілому є відповідальний за освітню програму. До його обов'язків відноситься забезпечення організаційних заходів до практики (подання заявок про потреби у базах практики до Керівника практики; підготовка пакету супровідних документів для проходження практики на кожного здобувача освіти; ознайомлення здобувачів з переліком баз практики тощо).

Керівником практики від Університету є викладач циклової комісії, на освітній програмі якої здійснює навчання здобувач, призначений наказом Університету. Перед початком практики керівник практики зобов'язаний видати здобувачам всі необхідні для проходження практики документи (копія наказу про направлення на практику, направлення на практику, щоденник з практики, робочу програму). До відома здобувачів доводяться цілі та завдання практики, терміни її проходження, система оцінювання, терміни здачі звітної документації.

Обов'язки керівника практики від Університету:

- забезпечення контактів між здобувачами та наставниками практики від Підприємства;
- систематичний контроль процесу проходження практики (умови проходження практики, відвідування баз практики, заповнення щоденників, складання звітів тощо);
- перевірка звітів з практики та їх оцінювання;
- доповідь про результати практики на засіданні циклової комісії.

Наставник практики від Підприємства (бази практики) призначається з числа кваліфікованих спеціалістів наказом його керівника. Разом з керівником практики від Університету наставник практики від Підприємства забезпечує організацію та контроль проходження практики відповідно до програми та календарного плану.

Обов'язки наставника практики від Підприємства (бази практики):

- ознайомлення з програмою практики та тематикою індивідуальних завдань;
- контроль за своєчасним та якісним проведенням інструктажу з техніки безпеки;
- організація та проведення регулярних консультацій, навчальних занять, екскурсій;
- залучення здобувачів до розгляду аварійних ситуацій, вирішення електротехнічних та електромеханічних проблем тощо;
- контроль за веденням щоденників, підготовкою здобувачами звітів з практики;

- написання відгуків для оцінки роботи здобувачів, які містять дані про виконання програми практики та індивідуального завдання, про ставлення здобувачів до проходження практики;
- застосування необхідних заходів щодо здобувачів-порушників трудової дисципліни та інформування про це гаранта освітньої програми.

Обов'язки здобувачів освіти:

- до початку практики отримати від керівника практики від Університету пакет супровідних документів на проходження практики;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівника практики від Університету та наставника (консультанта) практики від Підприємства;
- вивчити та дотримуватись норм і вимог з охорони праці, правил внутрішнього розпорядку за місцем проходження практики на підприємстві;
- дбайливо та ощадливо ставитися до майна Підприємства;
- своєчасно розмістити звітні документи на освітній платформі Moodle,
- підготувати презентаційні матеріали для захисту результатів практики.

У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, він може бути відсторонений від подальшого проходження практики. За наявності вакантних місць, на період проходження практики, здобувачі освіти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики, а компетенції здобувача освіти відповідають вимогам посади.

2.3 Зміст практики

Під час проходження навчальної електромонтажної практики за освітньо-професійною програмою здобувач має:

1. **Ознайомитися** з організаційною структурою електромонтажної дільниці (майстерні), функціональним призначенням робочих зон та вимогами до раціональної організації робочого місця електромонтажника.

2. **Вивчити та суворо дотримуватися** правил охорони праці, промислової, пожежної та електробезпеки, засвоїти порядок застосування засобів індивідуального та колективного захисту залежно від категорії електроустановок.

3. **Опанувати** номенклатуру, технічні характеристики та особливості застосування ручного й електрифікованого інструменту, вимірювальних приладів, а також кабельно-провідникової продукції та електроустановчих виробів.

4. **Засвоїти** призначення та принципи роботи апаратів захисту і керування (автоматичних вимикачів, ПЗВ, контакторів), а також правила зберігання та підготовки монтажних і ізоляційних матеріалів.

5. **Набути навичок** читання та аналізу принципових і монтажних електричних схем, вивчити умовні графічні позначення та правила маркування елементів електроустановок згідно з діючими стандартами.

6. **Оволодіти технологією** підготовки провідників до монтажу, що включає різання, зачищення, обтискання наконечників та забезпечення нормативної якості контактних з'єднань.

7. **Набути практичного досвіду** з монтажу різних типів електропроводок (відкритих та прихованих), опанувати методи прокладання кабелів у трубах, коробах і лотках з дотриманням вимог ПУЕ.

8. **Освоїти прийоми** монтажу та підключення освітлювальних мереж, штепсельних розеток, вимикачів різних конфігурацій та формування груп електроспоживачів.

9. **Набути практичних навичок** монтажу силових кіл, підключення електродвигунів, виконання заземлення та занулення електроустановок з урахуванням вимог селективності захисту.

10. **Опанувати методику** проведення контрольних вимірювань (перевірка цілісності кіл, вимірювання опору ізоляції) за допомогою мультиметрів та мегаомметрів, а також порядок документального оформлення результатів.

11. **Виконати індивідуальне завдання**, що передбачає самостійний повний цикл робіт: від аналізу схеми та підбору матеріалів до монтажу, налагодження та перевірки працездатності готової системи.

12. **Систематизувати результати практики**, підготувати, оформити та представити звіт і щоденник про результати виконання програми навчальної електромонтажної практики.

Таблиця 2.1 – Орієнтовний календарний графік проходження практики

Орієнтовний зміст навантаження	Тиждень 1	Тиждень 2
Організація, безпека та підготовчий етап: Організаційна зустріч, інструктаж з охорони праці та електробезпеки (до 1000 В). Ознайомлення з базою практики та робочим місцем. Вивчення інструментарію та кабельної продукції. Відпрацювання навичок підготовки провідників (різання, зачищення, обтискання наконечників).	X	
Монтаж мереж та читання схем: Аналіз принципових і монтажних схем. Практичне виконання монтажу електропроводок (у коробах, лотках) та розподільчих коробок. Монтаж і підключення	X	

освітлювальної арматури, вимикачів та штепсельних розеток. Перевірка правильності комутації.		
Силове обладнання та захист: Монтаж комутаційної апаратури (автоматів, ПЗВ, контакторів). Підключення електродвигунів та елементів керування. Виконання захисного заземлення та занулення. Вивчення особливостей електроустановок гірничо-металургійного комплексу.		X
Комплексне завдання та вимірювання: Виконання підсумкового індивідуального монтажного завдання. Проведення контрольних вимірювань (опір ізоляції, цілісність кола) за допомогою мультиметра та мегаомметра. Перевірка працездатності змонтованої системи.		X
Звітність: Систематизація матеріалів, заповнення щоденника практики. Оформлення результатів вимірювань у технічних протоколах. Підготовка та представлення звіту за підсумками практики.		X

3 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звіт з ознайомчої та електромонтажної практики повинен мати чітку і логічну структуру, складовими якої є:

- титульний аркуш (додаток А);
- завдання (додаток Б);
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за потреби).

У **вступі** наводиться коротка характеристика бази практики (складові підрозділів і служби, їх призначення; технологічні процеси та обладнання металургійного виробництва відповідно до вибраної спеціалізації); зазначається мета та завдання.

Зміст **основної частини** обговорюється індивідуально з керівником практики від Університету відповідно до індивідуального завдання здобувача освіти.

У **висновках** необхідно підвести підсумки проходження практики та зазначити основні результати виконання індивідуального завдання.

Список використаних джерел містить перелік літературних, нормативно-правових, статистичних джерел, що використовуються при підготовці звіту з практичної підготовки. Загальні вимоги щодо оформлення – згідно з ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Додатки складаються з громіздких таблиць допоміжного характеру, діаграм, отриманих на підприємстві нормативно-правових документів (якщо ця інформація не має обмежень щодо її конфіденційності).

Текст звіту має відповідати вимогам Національного стандарту України «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки: Структура та правила оформлювання. ДСТУ 3008:2015».

Загальний об'єм звіту складає 15 – 25 сторінок друкованого тексту.

Текст роботи повинен бути виконаний у вигляді комп'ютерного набору на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297мм). Шрифт Arial, 14 кегль, інтервал – 1,5; береги: верхній, нижній – 2 см, правий – 1,5 см; лівий – 3 см, без абзацних відступів.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом повинна бути один рядок.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Сторінки звіту слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в

кінці. Титульний аркуш та зміст включають до загальної нумерації сторінок звіту, але номер сторінки не проставляють. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок звіту.

Розділи, підрозділи звіту слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті роботи і позначатись арабськими цифрами без крапки, наприклад:.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять.

Ілюстрації (рисунок, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати в звіті про практику безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання в звіті. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією.

За потреби під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст). Ілюстрація позначається словом «Рисунок», яке разом із назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад, «Рисунок 3.1 – Схема виробничої ділянки».

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, рисунок 3.2 – другий рисунок третього розділу, або рисунок А.1 – перший рисунок додатку А.

Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті звіту.

Назва таблиці складається зі слова «Таблиця», її порядкового номера та безпосередньо назви, яка стисло відбиває зміст наведених у ній даних. Повну назву таблиці вказують один раз над таблицею зліва з абзацним відступом. У разі переносу частини таблиці на наступну сторінку над нею з абзацного відступу пишуть: «Продовження таблиці Х.Х» або «Кінець таблиці Х.Х», де Х – номер таблиці.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами підряд у межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу, таблиця В.2 – друга таблиця додатку В.

Заголовки та дані таблиці можуть бути виконані через один інтервал, шрифтом Шрифт Arial, 12 кегль. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають

самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки граф указують в однині.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище та нижче кожної формули або рівняння потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Формули та рівняння в звіті (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу та порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони наведені у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають словом «де» без двокрапки і без абзацу. Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції.

Посилання в тексті звіту на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у роботах [1–7] ...». При посиланнях на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери. При посиланнях слід писати: «... у розділі 2 ...», «... (рис. 1.3) ...» або «... на рисунку 1.3 ...», «... (табл. 3.2) ...» або «... у таблиці 3.2 ...», «... за формулою (3.1) ...», «... у формулах (1.3-1.5) ...», «... у додатку Б ...» або «... (додаток Б)».

Додатки слід оформлювати як продовження звіту на його наступних сторінках, розташовуючи їх у порядку появи посилань на них у тексті. Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках звіту, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Додатки нумеруються в тій послідовності, у якій на них надається посилання в тексті. Кожний додаток повинен мати заголовок, який друкують вгорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Над заголовком, але посередині рядка, друкують слово «ДОДАТОК» і відповідну велику літеру української абетки, крім літер Г, Є, З, І, І, Й, О, Ч, Ъ, яка позначає додаток. Текст кожного додатка починають з наступної сторінки.

4 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

4.1 Загальні підходи. Академічний плагіат

Як член студентської спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» здобувач має дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

- шахрайство та плагіат заборонені;
- спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- університет підтримує середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти – здобувачів вищої освіти, співробітників або відвідувачів.

Виконання звітів з практик має здійснюватися з урахуванням **вимог щодо академічної доброчесності**. Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»: *«Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень»*.

Головним проявом академічної недоброчесності вважається академічний плагіат. **«Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства», а саме:

- відтворення в тексті роботи (повний текст роботи, з коментарями, примітками, бібліографією, переліком джерел та всіма додатками до основного тексту) без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

- відтворення в тексті роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;
- відтворення в тексті роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація;
- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

До числа інших порушень академічної доброчесності, класифікованих законодавством України, що можуть трапитися при виконанні звітів з практик, належать:

- **самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного)

працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

В разі, якщо здобувач стикається із проявами порушень академічної доброчесності, він має повідомити про це завідувача кафедри / Комісію з питань академічної доброчесності / Уповноваженого з питань протидії корупції, які, в свою чергу, повинні негайно після повідомлення забезпечити вжиття заходів попередження або виправлення таких порушень.

Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в звітах з практик:

- робота має виконуватися самостійно, без видання за власний результат чужих робіт і результатів;

- будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело (у формі підрядкового посилання, наприклад як це зроблено щодо Закону «Про освіту» на попередній сторінці); винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноновживаними;

- якщо перефразування чи довільний переказ в тексті роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку);

- якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті роботи має бути наведено посилання на першоджерело; якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за ХХХХХХХ») і посилання на відповідний пункт списку використаних джерел;

- будь-яка наведена в тексті роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація із посиланням на відповідний пункт списку використаних джерел; винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю; у разі використання у роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції, а також посилання на відповідний пункт списку використаних джерел.

- для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати; науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Правила цитування та посилання на використані джерела є такими:

1. При написанні здобувач повинен давати посилання на джерела, матеріали з яких наводяться у роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи та перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися бажано на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них є матеріал, який не включено до останнього видання.

2. Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в курсовій роботі.

3. Посилання додаються одразу після закінчення цитати у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у списку літератури та відповідна сторінка джерела (наприклад: [12, с. 172]), або під текстом цієї сторінки у вигляді зноски, в якій вказують прізвище та ініціали автора, назву джерела, видавництво, рік видання та сторінку. При цьому враховувати наступне:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання; наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку – у цих випадках використовується вираз «так званий»;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора;

- пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці); якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

- при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

- якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

- коли автор роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора

дисертації, а весь текст застереження вміщується у круглій дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розбивка моя. – М.Х.).

Регламенти і процедури виявлення порушень вимог академічної доброчесності та наслідки такого виявлення

Регламент перевірки академічних робіт на плагіат визначає процедуру проведення перевірки звітів з практик здобувачів з використанням систем StrikePlagiarism.com (<http://strikeplagiarism.com>) або інших систем на наявність запозичень із текстів, присутніх в базах Університету, базах інших закладів вищої освіти та в Інтернеті.

Процедура перевірки звітів з практик відбувається в 4 етапи:

1. **здобувач** передає роботу науковому керівнику (Перевірка проводиться автоматично, на підставі внесеного до титульного листа відповідної роботи формулювання «Робота містить результати власних досліджень та напрацювань. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. Електронний та паперовий варіанти роботи є ідентичними»);

2. **науковий керівник** передає отримані від здобувача матеріали відповідальній особі, що здійснює перевірку;

3. **відповідальна особа** здійснює перевірку роботи в системі, формує Звіт подібності у форматі PDF засвідчений підписом і передає його науковому керівнику для подальшого аналізу;

4. **науковий керівник** приймає рішення щодо наявності у роботі неправомірних запозичень, формує експертний висновок про допуск роботи до захисту та завантажує всі матеріали в систему управління навчанням Moodle.

Відповідальна особа, що виконує перевірку, не дає оцінку змісту звітів з практик, а виконує виключно технічну перевірку. Аналіз Звіту подібності здійснює науковий керівник.

Показники рівнів оригінальності тексту звітів з практик.

Вид роботи	Рівень оригінальності			
	високий	задовільний	низький	неприйнятний
Звіти з інших видів практик, курсові роботи / проекти за визначеною методикою	від 61% до 100%	від 41% до 60%	від 21% до 40%	від 0% до 20%

За підготовку файлу звітів з практик, що підлягає перевірці, відповідає автор цієї роботи. Формат файлу повинен бути прийнятним для перевірки на плагіат (підтримуються формати файлів .doc, .docx, .pdf, .odt, які не містять елементів захисту).

Під час підготовки файлу роботи забороняється використовувати будь-які методи обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту (наприклад, заміна кирилических букв 'АаВЕеліКМНОоРрСсТуХх' на відповідні латинські і навпаки);
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі (білі знаки).

Виявлені у тексті роботи запозичення вважаються правомірними, якщо вони:

- є власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у тому числі найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);

- є усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;

- належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах), якщо воно допускається редакційною політикою видання.

Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті на предмет коректності оформлення цитувань та посилань на першоджерела.

Вносити які-небудь виправлення та зміни в звітах з практик після їх перевірки на плагіат та затвердження на кафедрі не дозволяється.

Робота, що має високий рівень оригінальності, допускається до захисту. Якщо робота має задовільний або низький рівні оригінальності, здобувачеві пропонується доопрацювати роботу перед її захистом. При незадовільному рівні – робота повертається на доопрацювання з повторною її перевіркою на академічний плагіат. Допустима кількість повторних перевірок – одна спроба. Якщо результат повторної перевірки незадовільний, то робота знімається з захисту.

У випадку незгоди з висновком про оригінальність роботи автор має право подати апеляцію, яка буде розглянута у встановленому порядку Комісією з питань академічної доброчесності в Університеті.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- на етапі розгляду та перевірки академічних текстів здобувачів освіти при виявленні порушень академічної доброчесності у вигляді плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, робота не допускається до наступного етапу виконання/захисту звітів з практик та повертається на доопрацювання здобувачеві освіти;

- за умови повторного виявлення порушень академічної доброчесності здобувачами освіти у вигляді плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, робота знімається з розгляду,

що тягне собою виникнення академічної заборгованості та невиконання індивідуального навчального плану з відповідними наслідками у вигляді відрахування з числа здобувачів освіти;

• виявлення інших, ніж плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, порушень академічної доброчесності здобувачами освіти є підставою для ухвалення рішень щодо відрахування зі складу здобувачів освіти або інших дисциплінарних стягнень (відмова у присудженні передбачених внутрішніми нормативними документами стипендій, відмова у відборі на участь у програмах академічної мобільності тощо).

Отримані результати у звітах з перевірки тексту на унікальність та відсутність плагіату носять рекомендаційний характер і є лише допоміжними матеріалами для забезпечення процесу перевірки академічних та наукових текстів, що проходять перевірку. Керівник має обов'язково провести додаткову експертизу роботи (самостійно або із залученням інших компетентних осіб), навіть якщо звіт не свідчить про відсутність ознак плагіату, оскільки до тексту пояснювальної записки можуть бути застосовані засоби «рерайтингу» з метою підвищення рівня унікальності. Крім того, попри той факт, що використання додатків, що ґрунтуються на мовних моделях, не є забороненим, зміст пояснювальної записки має свідчити про осмисленість положень, тверджень, висновків автора курсової роботи. За результатами експертизи роботи формується експертний висновок.

Зберігання експертних висновків щодо перевірки у документах структурного підрозділу є обов'язковим.

4.2 Політика використання технології генеративного штучного інтелекту в звітах з практик

Університет дозволяє відповідальне використання ГШІ в процесі підготовки звітів з практик, окрім випадків, коли викладач або програмний документ (робоча програма, силабус, методичні рекомендації до виконання та захисту академічних робіт, програма атестаційного іспиту робоча програма практики) прямо забороняє його використання для всього завдання або його частини і вимагає виконання у контрольованому середовищі [6].

ГШІ як інструмент може виступати як:

- просунутий інструмент пошуку;
- асистент (переклад, форматування, підготовка резюме текстів);
- фасилітатор (генерація ідей);
- рефлексивний партнер (запит на зворотний зв'язок)
- віртуальний комунікаційний бот (натренований на власних матеріалах);
- інструмент створення аудіовізуального контенту на власних матеріалах або за непідкріпленим промптом;
- інструмент створення навчальних завдань та ін. [6]

Здобувачі освіти в процесі підготовки звітів з практик повинні вжити заходів щодо запобігання потенційних порушень академічної доброчесності під час використання ШІ:

- Чітке дотримання визначених викладачем правил застосування ШІ для конкретного письмового навчального завдання (наприклад, дозвіл на застосування ШІ для виконання всього письмового завдання або обмеження щодо застосування ШІ для виконання окремих частин або всього завдання).

- Обов'язкове зазначення факту застосування ШІ в письмовому навчальному завданні [7].

Звіти з практик здобувачів освіти, виконані із залученням генеративного ШІ, повинні містити декларацію розкриття внесків ШІ.

Декларація розкриття внеску ШІ включає: ідентифікацію інструменту(ів) (назва, версія, дата використання); опис делегованих завдань; підтвердження повної відповідальності авторів [6].

Для спрощення підготовки декларацій університет рекомендує використовувати онлайн-Генератор [GAIDeT Declaration](#) [8].

Якщо в роботі використовується таксономія GAIDeT, обов'язково має бути посилання на джерело:

Suchikova, Y., Tsybuliak, N., & Teixeira da Silva, J. A. & Nazarovets, S. (2025). GAIDeT (Generative AI Delegation Taxonomy): A taxonomy for humans to delegate tasks to generative artificial intelligence in scientific research and publishing. Accountability in Research, in press. <https://doi.org/10.1080/08989621.2025.2544331>.

Використання ГШІ як частини smart-застосунків і приладів для здобувачів з особливими освітніми потребами дозволяється з дотриманням вимог конфіденційності [5].

Декларація додається наприкінці роботи (наприклад, перед або після списку літератури) або в спеціально відведеному розділі завдання. Для усних презентацій чи проєктних захистів допускається коротке усне повідомлення чи слайд-декларація [5].

В разі підозри на порушення Політики використання технології ГШІ в звітах з практик викладач має право надати вмотивовану відмову здобувачу освіти в оцінюванні результатів його освітньої діяльності та/або надати Комісії з академічної доброчесності вмотивоване подання про визнання порушення академічної доброчесності з підстав, визначених у Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників.

Рішення Комісії з академічної доброчесності щодо встановлення факту порушення, пов'язаного з використанням ГШІ, є підставою для незадовільного оцінювання результатів навчання здобувача освіти і може слугувати аргументом при розгляді відповідного конфлікту. Здобувач освіти або викладач має право на пояснення і доведення власної позиції або неправоти. Порядок звернення встановлено Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників [5].

5 КОНТРОЛЬ І ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

5.1 Форми і методи контролю

Виконання програми практики контролюється у формі поточного і підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється керівником практики від Університету при оцінюванні опрацьованого відповідного матеріалу здобувачем освіти. Основними методами контролю є спостереження, співбесіди, перевірка робочих записів здобувача освіти.

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форма звітності здобувача освіти про проходження практики – **ПИСЬМОВИЙ ЗВІТ**. Форма підсумкового контролю - **залік**.

Умови допуску до підсумкового контролю: здобувач успішно виконав індивідуальне завдання та оформив звіт та щоденник з практики відповідно до вимог.

Звіт та щоденник практики (додаток В) не менше, ніж за три робочі дні до захисту розміщуються на освітній платформі Moodle. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання. Оформлюється звіт за вимогами, які наведені у п.3.

Звіти здобувачів з практики згідно із Розпорядженням про запобігання плагіату в академічних текстах здобувачів вищої освіти ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» проходить перевірку на плагіат у визначеному порядку, який наведено у п.4.

5.2 Критерії оцінювання проходження практики

Звіт із практики здобувач освіти **захищає (із диференційованою оцінкою)** у встановлений Університетом **термін перед комісією**, визначеною цикловою комісією з гірництва та електроінженерії (не менше 3-х осіб, в т.ч. керівник практики від Університету).

Оцінювання результатів практики здобувачів проводиться за національною 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС і вноситься в відомість обліку успішності, та в індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка за практику обчислюється сума: оцінки за виконання індивідуального завдання та звіту (відповідно до відгуку керівника практики від університету, що зазначається у щоденнику практики), оцінки керівника практики від баз практики (зазначається у щоденнику практики) та оцінки за захист звіту з практики з відповідними коефіцієнтами табл. 5.1:

Таблиця 5.1 – Розподіл коефіцієнтів

Складові оцінки	Коефіцієнт
Оцінка за оформлення результатів практики (щоденник)	0,3
Оцінка результатів практики наставником від Підприємства	0,3
Звіт про виконання практики	0,4
Всього	1

Таблиця 5.2 – Критерії оцінки проходження практики

Критерії	Мак кількість балів
Оцінка наставником від бази практики	
Рівень опанування знаннями щодо технологічних процесів та обладнання, з яким працював здобувач; правильність та акуратність виконання доручених операцій; здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях; дотримання інструкцій, технологічних карт і регламентів під час виконання робіт.	20
Рівень практичних навичок та технічної грамотності: уміння працювати з інструментами; здатність проводити візуальний і первинний технічний контроль стану устаткування; охайність і логічність дій під час виконання практичних операцій; дотримання правил експлуатації обладнання та робочого місця	20
Рівень організаційних та комунікативних навичок: уміння працювати в команді та взаємодіяти з працівниками підрозділу; ефективна комунікація з наставником та дотримання службової субординації; культура спілкування та ділова поведінка	15
Рівень самостійності при виконанні індивідуальних завдань: здатність приймати обґрунтовані рішення у межах наданих повноважень; відповідальність за результати виконаної роботи; своєчасність виконання поставлених завдань	15
Рівень дисципліни та дотримання вимог охорони праці: виконання правил охорони праці, промислової та пожежної безпеки; дотримання виробничої, трудової та технологічної дисципліни	15
Якість ведення та підготовки документації та звітності: своєчасне та правильне ведення щоденника практики; наявність описів виконаних операцій, відміток наставника; уміння презентувати результати власної практичної діяльності	15
Всього	100
Оцінка керівником практики від Університету	
Повнота та якість виконання програми практики: відповідність виконаних завдань затвердженій програмі практики; повнота проходження всіх етапів практики; систематичність ведення записів у щоденнику практики; здатність здобувача виконувати завдання у визначені терміни	60
Якість оформлення звіту та презентаційних матеріалів: своєчасність, повнота та коректність оформлення щоденника практики; відповідність змісту звіту вимогам університету; грамотність викладу, логіка структурування матеріалу	40
Всього	100

Оцінка на захисті	
Якість представлення змісту практики: чітке, логічне й послідовне викладення основних етапів практики; повнота висвітлення виконаних завдань, отриманих навичок та результатів; коректність опису обладнання, процесів і матеріалів, з якими працював здобувач; відповідність презентації змісту програми практики	25
Рівень сформованості професійних умінь і знань: розуміння технологічних процесів, обладнання та виробничих операцій, з якими працював здобувач; здатність пояснити призначення, конструкцію та принцип роботи обладнання; уміння аналізувати отримані виробничі дані, показники чи технологічні режими; здатність застосовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань	25
Рівень аналітичних та рефлексивних навичок: здатність виділяти й аналізувати проблемні ситуації на виробництві; уміння узагальнювати досвід, формулювати висновки; наявність елементів критичного аналізу	25
Рівень самостійності, ініціативності і професійна мотивація: відображення власного внеску в результати практики; аргументованість пропозицій щодо удосконалення виробничих процесів або власної діяльності	25
Всього	100

Переведення кількості балів у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) та інші шкали здійснюється відповідно до регламентів Університету.

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці.

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або	Задовільно	

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
		професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки		
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

5.3 Порядок оскарження результатів

Якщо здобувач освіти не згоден із рішенням і вважає, що мало місце порушення процедури захисту або упередженість в оцінюванні, порушення академічної доброчесності, він може подати письмову заяву голові циклової комісії з гірництва та електроінженерії. Голова циклової комісії своїм рішенням формує комісію для розгляду питання дотримання процедури. У разі підтвердження викладених у заяві здобувача освіти обставин за розпорядженням голови циклової комісії проводиться новий захист з іншим складом комісії.

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Положення «Про організацію проведення практики здобувачів освіти у ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА». URL:
2. Положенням про організацію освітнього процесу у ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА». Затверджено на засіданні Вченої ради ТОВ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА». URL: <https://metinvest.university/data/file/fd/97/fd97eb36344b4b6f9fdaa826fcf6b6d1.pdf>
3. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки: структура та правила оформлювання. [Чинний від 2015-06-22]. Вид. офіц. Київ, 2016. 31 с. (Інформація та документація).
4. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічна посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-03-04]. Вид. офіц. Київ, 2016. 20 с. (Інформація та документація).
5. Правила цитування та посилання на використані літературні джерела. *Studopedia.org*. URL: <https://studopedia.org/2-31712.html>
6. Політика ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» щодо використання технологій генеративного штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності : МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА : веб-сайт. URL: <https://metinvest.university/data/file/f8/53/f853768638e74bad8fdc7e59c54718ef.pdf>
7. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти / Міністерство освіти і науки України; Міністерство цифрової трансформації України. Квітень 2025. URL: <https://dSPACE.mipolytech.education/items/9ba8f533-bdfc-4982-a5a0-1c5245d01165>
8. Інструкція щодо використання GAIDeT Declaration Generator в освітньому процесі : МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА : веб-сайт. URL: <https://dSPACE.mipolytech.education/server/api/core/bitstreams/6619cfc1-9efd-4111-8c5e-57a6319eb7df/content>

ДОДАТОК А
Приклад оформлення титульної сторінки звіту з практики

ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

Циклова комісія з гірництва та електроінженерії

ЗВІТ
З ЕЛЕКТРОМОНТАЖНОЇ ПРАКТИКИ

за освітньо-професійною програмою
«Монтаж, експлуатація та ремонт електромеханічного
обладнання та обладнання систем електропостачання у ГМК»
фахового передвищого рівня освіти
(спеціальності G3 «Електрична інженерія»)

Виконав: здобувач освіти
рівня фахової передвищої освіти
групи _____

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив: _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Місце проходження практики _____
(назва бази практики, адреса)

Термін практики з «01» червня 2026 р. до «27» червня 2026 р.

Запоріжжя 2026

ДОДАТОК Б

Приклад індивідуального завдання

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»
Циклова комісія з гірництва та електроінженерії

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ **на електромонтажну практику**

за освітньо-професійною програмою
«Монтаж, експлуатація та ремонт електромеханічного
обладнання та обладнання систем електропостачання у ГМК»
фахового передвищого рівня освіти
(спеціальності G3 «Електрична інженерія»)

ПІБ здобувача

Керівник практики від підприємства _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник роботи від Університету _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Завдання: Ознайомитися зі структурою енергослужби бази практики, функціями підрозділів головного енергетика та їх роллю у забезпеченні електропостачання підприємства. **Вивчити основні технологічні процеси** та склад електромеханічного обладнання, включаючи системи електропостачання, схеми релейного захисту, освітлювальні мережі та пускорегульовальну апаратуру. **Проаналізувати професійні ролі** та компетентності фахівця з електромонтажу та експлуатації електромеханічних систем; ознайомитися з посадовими обов'язками електромонтера та електрослюсаря. **Вивчити принципи організації робочого місця** електромонтажника, вимоги до технологічної дисципліни, раціонального розміщення приладів та інструментів. **Засвоїти призначення та правила безпечної експлуатації** ручного, електрифікованого інструменту та контрольно-вимірювальних приладів (мультиметрів, мегаомметрів). **Пройти інструктаж та засвоїти вимоги охорони праці**, пожежної безпеки та **електробезпеки** (допуск до робіт в установках до 1000 В), формуючи культуру безпечного виконання робіт. **Відпрацювати практичні навички** з виконання типових електромонтажних операцій: підготовка кабелів, монтаж схем освітлення, встановлення апаратів захисту та підключення електродвигунів.

Підготовка звіту з наступними розділами: **1. Охорона праці та електробезпека. (Вимоги безпеки при монтажі мереж до 1000 В,**

правила використання засобів захисту та інструменту з ізолювальними рукоятками). 2. Електротехнічна структура та обладнання бази практики. (Опис системи енергозабезпечення, характеристика електромеханічних систем та апаратури керування). 3. Організація робочого місця та професійні компетенції. (Аналіз робочої зони електромонтера, опис інструментарію та функціональних обов'язків персоналу). 4. Практичне виконання електромонтажних та налагоджувальних робіт. (Опис виконаних операцій: монтаж кабельних ліній, збирання схем керування двигунами, результати вимірювання опору ізоляції та заземлення).

(перелік індивідуальних питань звіту)

Керівник роботи від Університету _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Здобувач освіти _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ДОДАТОК В
Шаблон щоденника з практики

Щоденник
електромонтажної практики

ПІБ здобувача освіти _____
Факультет _____
Кафедра (циклова комісія) з гірництва та елетроінженерії
Рівень освіти _____
Освітня програма «Монтаж, експлуатація та ремонт
електромеханічного обладнання та обладнання систем
електропостачання у ГМК»
Курс _____, група _____

Керівник практики від Підприємства

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАПОРІЖЖЯ 202_

Здобувач(ка)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув (ла) на базу практики:

Печатка

організації, установи чи підприємства « ____ » _____ 20 ____ р.

(посада, прізвище, ім'я, по батькові відповідальної особи, підпис)

Вибув (ла) з бази практики:

Печатка

організації, установи чи підприємства « ____ » _____ 20 ____ р.

(посада, прізвище, ім'я, по батькові відповідальної особи, підпис)

ВІДГУК КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ ВІД ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСІВТИ

№ п/п	Вид діяльності здобувача(ки) освіти	Кількість балів
1	Рівень опанування знаннями щодо технологічних процесів та обладнання, з яким працював здобувач; правильність та акуратність виконання доручених операцій; здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях; дотримання інструкцій, технологічних карт і регламентів під час виконання робіт.	0...20
2	Рівень практичних навичок та технічної грамотності: уміння працювати з інструментами; здатність проводити візуальний і первинний технічний контроль стану устаткування; охайність і логічність дій під час виконання практичних операцій; дотримання правил експлуатації обладнання та робочого місця	0...20
3	Рівень організаційних та комунікативних навичок: уміння працювати в команді та взаємодіяти з працівниками підрозділу; ефективна комунікація з наставником та дотримання службової субординації; культура спілкування та ділова поведінка	0...15
4	Рівень самостійності при виконанні індивідуальних завдань: здатність приймати обґрунтовані рішення у межах наданих повноважень; відповідальність за результати виконаної роботи; своєчасність виконання поставлених завдань	0...15
5	Рівень дисципліни та дотримання вимог охорони праці: виконання правил охорони праці, промислової та пожежної безпеки; дотримання виробничої, трудової та технологічної дисципліни	0...15
6	Якість ведення та підготовки документації та звітності: своєчасне та правильне ведення щоденника практики; наявність описів виконаних операцій, відміток наставника; уміння презентувати результати власної практичної діяльності	0...15
	Додаткова інформація щодо проходження практики здобувачем освіти (за потреби)	
	Оцінка за практику*	

*Примітка: Оцінка за практику це сумарна оцінка п.1-6 ,не повинна перевищувати 100 балів.

Рекомендована оцінка за практику:

_____ (за 100-бальною шкалою)

_____ (за національною шкалою)

Керівник практики від Підприємства _____

(підпис, прізвище та ініціали)

Печатка

організації, установи чи підприємства

“ _____ ” _____ 20__ р.

